

بخش دوم

واحد یادگیری ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵

نمونه جدول بودجه‌بندی: گوینده و مجری برنامه رادیویی

جلسه	واحد یادگیری	فصل	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	تاریخچه گویندگی و هنر گویندگی در رادیو و روش‌های گوناگون آن	۴	۴
جلسه ۲	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	آشنایی با روش‌های گوناگون گویندگی	۴	۴
جلسه ۳	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	اجرای یک برنامه رادیویی بر اساس متن نمایشی	۱	۷
جلسه ۴	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	تمرین یک برنامه رادیویی بر اساس متن نمایشی	۱	۷
جلسه ۵	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	اجرای یک برنامه رادیویی بر اساس سرگرمی	۱	۷
جلسه ۶	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	اجرای یک برنامه رادیویی بر اساس خبر	۱	۷
جلسه ۷	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	اجرای یک برنامه رادیویی بر اساس گزارشی	۱	۷
جلسه ۸	گوینده و مجری برنامه رادیویی	۱	تجزیه و تحلیل و ارزشیابی	-	۴

نمونه جدول بودجه‌بندی: گوینده برنامه تلویزیونی

جلسه	واحد یادگیری	فصل	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	نقش مجری و مجری‌گری در یک برنامه تلویزیونی	۱	۷
جلسه ۲	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	ویژگی‌های مجری تلویزیونی و ایفای نقش	۱	۷
جلسه ۳	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	ویژگی‌های ضروری حرفه مجری‌گری و اجرا	۱	۷
جلسه ۴	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	اجرای یک برنامه تلویزیونی	۱	۷
جلسه ۵	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	اجرای یک برنامه تخصصی، گزارشی و خبری	۱	۷
جلسه ۶	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	اجرای یک برنامه تخصصی، سرگرمی و مسابقه	۱	۷
جلسه ۷	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	اجرای یک برنامه زنده و اجرا در صحنه	-	۸
جلسه ۸	گوینده برنامه تلویزیونی	۲	اجرا و ارزشیابی	-	۴

نمونه جدول بودجه‌بندی: گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)

جلسه	واحد یادگیری	فصل	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	تاریخچه دوبلاژ و صدایبشگی و طلوع آن در ایران و تمرین و پرورش صدا	۲	۶
جلسه ۲	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	بررسی دوبلاژ در ایران	۴	۴
جلسه ۳	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	ترجمه مکالمات یک فیلم و اجرا	۲	۶
جلسه ۴	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	دوبلاژ، خلاقیت و اصطلاحات مورد استفاده	۱	۷
جلسه ۵	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	دوبله زُل اول، دوم و....	۱	۷
جلسه ۶	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	دوبله یک نمایش عروسکی و انیمیشن	۱	۷
جلسه ۷	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	دوبله یک برنامه تلویزیونی با توجه به ماهیت برنامه و ضبط آن	-	۸
جلسه ۸	گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)	۳	اجرای دوبله و ارزشیابی	-	۴

نمونه جدول بودجه‌بندی: گزارشگری (اجرای گزارش)

جلسه	واحد یادگیری	فصل	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	تعریف رسانه، گزارش و گزارشگری در حوزه‌های مختلف	۴	۴
جلسه ۲	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	بررسی گزارش‌های گوناگون	۲	۶
جلسه ۳	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	سوزهبایی و تعیین موضوع گزارش	۲	۶
جلسه ۴	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	مطالعه اولیه و ارتباط با مردم و فعالیت‌های ارتباطی	۱	۷
جلسه ۵	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	اطلاعات عمومی و ساده‌نویسی در گزارش‌های رادیویی و تلویزیونی	۱	۷
جلسه ۶	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	تهیه گزارش آموزشی، خبری و اجتماعی	۱	۷
جلسه ۷	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	تهیه، اجرا و ضبط یک گزارش	-	۸
جلسه ۸	گزارشگری (اجرای گزارش)	۴	اجرا و ضبط نهایی و ارزشیابی	-	۴

جایگاه تلویزیون

تلویزیون به عنوان پدیده‌ای اعجاب‌آور وارد زندگی انسان‌ها شده و به گونه‌ای معجزه‌آسا تقریباً همه خانه‌ها را اشغال کرده است؛ چنان‌که توجه بیشتر اندیشمندان را به خود معطوف داشته است. به همین دلیل، گروهی از پژوهشگران آن را وسیله‌ای برای نابودی جامعه انسانی و گروهی دیگر آن را وسیله‌ای برای سرعت بخشیدن و بالا بردن توانمندی بشر و سطح آگاهی‌ها او می‌دانند. تأثیرپذیری بسیار زیاد نوجوانان و جوانان ما از شخصیت‌های تلویزیونی، بیانگر آن است که جوانان، بخش عظیمی از وقت خود را صرف تماشای تلویزیون می‌کنند و در این میان تله تئاترها، فیلم‌ها و سریال‌های تلویزیونی که در حیطه کار کارگردانان تلویزیون است، بیشترین مخاطب را دارند.

قدرت تلویزیون

تلویزیون، رسانه‌ای است که همه قوای ادراکی انسان (عقل، خیال و وهم) را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از این رو، یکی از ویژگی‌های متمایزکننده تلویزیون کیفیت و جذابیت آن است. این ویژگی، جزء جدانشدنی این رسانه است. تمرکز و توجه چشم و گوش را می‌طلبد، توجه را به حرکت در یک فضای کوچک معطوف می‌کند. این جعبه جادویی کنار میز غذاخوری و یا هر جایی که مناسب‌تر تشخیص داده شود، قرار داده می‌شود. استفاده‌کننده تلویزیون به بیرون رفتن از خانه و تهیه بلیط نیاز ندارد، بدون آنکه از صندلی خود بلند شود، می‌تواند با استودیو، صحنه‌های نمایش و دوربین‌های خبری در دوردست‌ها ارتباط دیداری و شنیداری برقرار کند. همچنین تلویزیون تصاویری پویا به شکل نمادین، همراه با زبان و صدا و موسیقی منتقل می‌کند. از این رو، کلیه شرایط لازم برای توجه و جذب در این رسانه فراهم آمده است و این ویژگی تلویزیون را به قدرتمندترین رسانه جمعی از سایر رسانه‌ها متمایز می‌کند.

۲- مواد و تجهیزات

اتاق فرمان، اتاق ضبط، میکروفن و تجهیزات وابسته، دکور مناسب صحنه، میکروفن‌ها، تجهیزات صدا و تصویر، تجهیزات فنی ضبط صدا، تجهیزات صدا و تصویر.

۳- دانش افزایی و شیوه تدریس

اصول حاکم بر تلویزیون

تلویزیون به عنوان وسیله‌ای برای شکل دادن افکار عمومی، با پوشش دادن معضلات اجتماعی و مسائل مربوط به سیاست داخلی و خارجی و ارائه راه حل‌ها و همچنین با عرضه برنامه‌های تفریحی و نمایشی‌اش، نقش خود را ایفا می‌کند، (بدون توجه به نوع برنامه‌ای که از آن پخش می‌شود؛ مجله‌های خبری، موسیقی‌ها، مسابقه‌های تلویزیونی، نمایش مجموعه‌ها و مانند آن).

این وسیله ارتباطی در هر حال، ملزم به ارائه یک پیام است. تعدّد و گوناگونی روش‌ها و فنونی که به وسیله برنامه‌سازان به کار گرفته می‌شود در واقع بیانگر مجموعه‌ای از اصول و گرایش‌های فکری حاکم بر تلویزیون و یا به تعبیر دیگر، مبین وظایف اصلی است که برای تلویزیون تعیین می‌شود و منعکس کننده وضع ملی، فرهنگی و سیاسی خاص هر کشور است.

برای مثال، اصول حاکم بر تلویزیون‌های غرب، سرمایه‌داری است که آن را به عنوان یک نظام و روش زندگی ارج نهاده است و تمام فعالیت‌ها، نه تنها تلویزیون، بلکه تمام رسانه‌ها باید در این زمینه باشند. بنابراین، این یک قانون کلی است.

در کشور ما نیز اصول حاکم بر تلویزیون، باید از نظام حاکم (یعنی نظام جمهوری اسلامی) اتخاذ شده باشد و جهت‌گیری آن در راستای تقویت آرمان‌های نظام باشد. از این رو، متولیان رسانه‌ها، بخصوص تلویزیون، باید تخصص، تعهد و تدبیر داشته باشند.

چشم‌انداز

اگر از تلویزیون به یک «دانشگاه عمومی» تعبیر شود که همه اقشار جامعه را از هر طیف سنی که باشند زیر پوشش قرار می‌دهد، سخن‌گرافی نیست. از این رو، لازم است برای جهت‌دهی به برنامه‌های آن، هر چه بیشتر سرمایه‌گذاری شود.

تلویزیون یکی از ابزارهای مؤثر در افزایش شناخت و آگاهی به شمار می‌آید. در حال حاضر، بر اساس نتایج بسیاری از تحقیقات انجام شده به روش مشاهده، یک معلم خوب با استفاده از تلویزیون به عنوان یک رسانه کمک آموزشی به مراتب، اطلاعات

خود را بهتر منتقل می‌کند تا اینکه صرفاً از روش‌های معمولی تدریس استفاده کنند. با مطالعات تطبیقی بسیاری انجام شده نشان می‌دهد که ارائه آموزش‌های عادی کلاسی به دانش‌آموزان با آموزش از طریق تلویزیون بسیار متفاوت است و در بررسی نمرات امتحان پایان سال کسانی که از طریق تلویزیون آموزش گرفته بودند، موفق‌تر بودند.

این‌گونه بهره‌وری، بخصوص در موارد آموزش‌های تخصصی، می‌تواند کارساز باشد و برای مثال، با استفاده از تلویزیون، آموزش زبان‌های زنده در سطح مدارس بسیار موفقیت‌آمیز خواهد بود. ضمن آنکه برخورداری از این ابزار در هر محلی که نیروی برق داشته باشد، امکان‌پذیر است؛ به ویژه برای کشورهای بزرگی که امکانات آموزشی به تمام نقاط آن به‌طور کافی نرسیده باشد، کاملاً قابل استفاده است، به‌گونه‌ای که حتی می‌توان از تلویزیون به‌عنوان یک معلم درخانه استفاده کرد و در منازل به بچه‌ها آموزش داد.

راه‌های مقابله با کارکردهای منفی تلویزیون

گرچه به صفر رساندن کارکردهای منفی تلویزیون امکان‌پذیر نیست، ولی نباید نسبت به آنها بی‌تفاوت بود. از این رو، باید تمام تلاش خود را به کار بست تا این کارکردهای منفی به حداقل ممکن برسند.

به دلیل آنکه تلویزیون در کشور ما یک رسانه ملی و دولتی است، کاهش کارکردهای منفی آن، همکاری همه جانبه‌ای می‌طلبد که در یک سو، مسئولان و متولیان امر قرار دارند و در سوی دیگر، خانواده‌ها و مددکاران اجتماعی. از این رو، باید از همه آنها (هرچند توان کمی داشته باشند) به‌گونه‌ای شایسته استفاده کرد؛ زیرا مسئله‌ای بسیار حایز اهمیت است. در پایان، به برخی از این راهکارها اشاره می‌گردد:

- استفاده از تراشه رایانه‌ای^۱ می‌توان این وسیله را در دستگاه تلویزیون کار گذاشت تا والدین به کمک آن بتوانند در برنامه‌هایی که تصور می‌کنند برای فرزندانشان مناسب نیست، اختلال ایجاد کنند.

- متولیان امر سعی کنند برنامه‌های مخصوص بزرگسالان را ساعاتی پخش کنند که تا حد امکان، کودکان و نوجوانان موفق به دیدن آنها نشوند.

والدین و مربیان درباره اهداف آگهی‌های تجاری و اینکه چگونه باید آنها را ارزیابی کنند، با فرزندان حرف بزنند.

مدیریت خانواده‌ها به‌گونه‌ای باشد که کودکان و نوجوانان با برنامه‌ریزی صحیح بتوانند فقط اوقات خاصی را به تماشای برنامه‌های تلویزیون (آن هم برنامه‌های مناسب با سن فرزندان) بپردازند.

۱- V-ship

- والدین همراه فرزندان، تلویزیون تماشا کنند و درباره داستان‌ها و اطلاعات نمایش داده شده آن صحبت کنند؛ درباره اینکه موقعیت‌هایی که در تلویزیون ارائه شده، چگونه ممکن است با زندگی واقعی همخوان باشد یا نباشد، حرف بزنند.

- اندیشه‌ها و پیشنهادهایی را که در برنامه‌های آموزشی ارایه می‌شود با فعالیت‌هایی که در خانه یا کلاس صورت می‌گیرد پی‌گیری کنند. چنین فعالیت‌هایی به دانش‌آموزان کمک خواهند کرد تا از اطلاعاتی که از تلویزیون ارائه می‌شوند فعالانه‌تر استفاده کنند.

- والدین از نوارهای ویدئویی که از نظر سنی برای فرزندان مناسب است برای اوقاتی که آنها در خانه هستند و یا زمانی که تشخیص می‌دهند یک برنامه تلویزیونی مناسب طبع یا سن کودک نیست، استفاده کنند.

- محدود کردن تماشای تلویزیون به‌ویژه برای کودکان باید در دستور کار برنامه‌های مراقبت و ایمنی و بهداشت کودکان قرار گیرد.

- توسط متولیان امر، قفل‌های الکترونیکی در اختیار والدین قرار گیرد تا در برنامه‌ریزی تلویزیون به والدین کمک نمایند.

تلویزیون و آموزش و یادگیری

برنامه‌های تلویزیون نسبت به برنامه‌های رادیو از اثر بخشی بیشتری برخوردارند. برخلاف رادیو که فقط صداها را انتقال می‌دهد، تلویزیون علاوه بر بهره‌گیری از صدا، از عنصر تصویر نیز بهره‌مند است و همراهی این دو عنصر (صدا و تصویر) برای مخاطب، در جهت درک پیام‌های رسانه، مطلوب‌تر و سودمندتر است و استفاده از این تمهیدات به ویژه عنصر تصویر در آموزش جایگاه ویژه‌ای دارد. امروزه استفاده از تلویزیون به‌عنوان منبعی برای یادگیری تا حدود زیادی در بین کشورهای دنیا پذیرفته شده است. استفاده از نماهای درشت^۱ و تأکید بر روی جزئیات، موقعیت‌های جذاب و قابل درکی را برای مخاطب تلویزیون به‌وجود آورده است. کاربرد تلویزیون در امر آموزش در دهه‌های اخیر گسترش یافته است.

در آموزش‌های تلویزیونی، از کارشناسان و معلمانی استفاده می‌شود که به نسبت آموزش‌های مرسوم، از صلاحیت بالاتری برخوردارند. البته تلویزیون به‌عنوان یک نهاد آموزش کامل و خودکفا^۲ محسوب نمی‌شود. بلکه به‌عنوان یک ابزار کمک آموزشی در کنار سایر ابزارها و عوامل دیگر می‌توان از آن برای اهداف آموزشی استفاده کرد. تلویزیون، راه‌های بهتر و جدیدتری را در ارتباط با فعالیت‌های معلمان، فراگیران و والدین در مقابل دیدگان هرکدام می‌گشاید.

جیمز براون^۳ درباره امتیازات تلویزیون مواردی را اشاره می‌کند:

۱- Close up

۲- Self contained

۳- James w.brown

- تلویزیون ابزار مقرون به صرفه و راحتی است و این قابلیت را دارد که جمعیت زیادی به واسطه پوشش فراگیر آن، از این رسانه استفاده کنند.

- تلویزیون دو عنصر مهم صدا و تصویر را به بهترین شکل ممکن با هم ترکیب می کند.

- تلویزیون می تواند بر موانع یادگیری تا حد امکان غلبه کند و افراد می توانند ایده های مهم و نو را بازگو کنند و الگوهای نگرشی را مطرح کرده و اطلاعاتی را منتقل می کند که نه نیاز به مهارت های کلامی سطح بالای مخاطب دارد و نه نیاز به حضور فیزیکی او و بدین ترتیب، آموزش ها، به صورت قابل فهم ارائه می شوند.

- تلویزیون این توانایی را دارد که بین فراگیران و معلمان خبره و متخصص در سطح کشور و حتی در دنیا ارتباط برقرار کند.

- تلویزیون می تواند در مسیر توسعه اجتماعی و رفع نیازها برای بهبود وضعیت جامعه گام بردارد.

تلویزیون آموزشی ابزاری است که در ایجاد علاقه و انگیزش در بزرگسالان و کودکان مؤثر است و برای آموزش معلمان نیز ابزار کارآمدی است. معلمان با مشاهده فرایند تدریس از تلویزیون به وسیله معلمان با تجربه، می توانند بر مهارت های معلمی خود بیافزایند.

کول^۱ جنبه های اصلی تلویزیون آموزشی را چنین بیان می کند:

ارتقای کیفیت زندگی اجتماعی و آموزشی. تلویزیون باعث بالا بردن سطح زندگی اجتماعی در محیط های روستایی و مراکز شهری می گردد و همچنین باعث بهبود نرخ افت تحصیلی فراگیران می شود.

کیفیت بالای آموزش، برنامه های تلویزیون های آموزشی نسبت به آموزش های مرسوم کلاسی، خوش ساختارتر و سازماندهی شده تر هستند.

کاهش وابستگی به معلم: فراگیرانی که از تلویزیون، برنامه های آموزشی را نگاه می کنند یاد می گیرند که خودشان تلاش کنند و این احساس را دارند که بخشی از مسئولیت یادگیری، برعهده خودشان است.

انعطاف: دوره های آموزشی قابل تغییر هستند و با توسعه دانش و تغییرات فناوری دوره ها نیز تغییر می کند و تغییرات مداوم و سریع در روش های آموزشی و برنامه های درسی از طریق تلویزیون آموزشی قابلیت ارائه و اصلاح دارند.

استفاده از معلمان مجرب: تلویزیون آموزشی فرصت های برابر آموزشی را در سراسر کشور برای همه فراهم می کند. فراگیرانی که در مناطق دور افتاده و محروم زندگی می کنند و فاقد منابع آموزشی کافی هستند، می توانند از این رسانه بهره مند شوند چرا که برای ساخت برنامه های آموزشی از بهترین معلمان استفاده می شود. بنابراین تلویزیون ابزاری است برای ایجاد عدالت آموزش بین افراد فقیر و

۱- koul, 1987

ثروتمند، افراد روستایی و شهری

هزینه و اثر بخشی (هزینه فایده): اگر برنامه‌های تلویزیون در یک مقیاس وسیع به کار برده شوند به لحاظ هزینه، مقرون به صرفه و اثربخش خواهند بود و آموزش را می‌توان در سراسر کشور با کمترین هزینه برای استفاده افراد ارائه داد، بدون آنکه از کیفیت آموزش کاسته شود البته هزینه اولیه راه‌اندازی تلویزیون آموزشی بسیار بالاست.

آموزش ضمن خدمت: تلویزیون آموزشی می‌تواند برای آموزش ضمن خدمت معلمان، در ساعات غیرکلاسی و خارج از مدرسه، مورد استفاده واقع شود و این برنامه‌ها می‌تواند در زمان‌های معین برای معلمان از تلویزیون پخش شود و آنها نیز با استفاده از آن برنامه‌ها، مهارت‌ها و روش‌های تدریس خودشان را بهبود بخشند. **تدارکات ساده:** از نظر تدارکاتی و پشتیبانی، تلویزیون آموزشی فرایند پیچیده‌ای ندارد و ساده است.

ترکیب مؤلفه‌های صدا و تصویر: تلویزیون این مزیت را دارد که صدا را با تصویر همراه سازد که همین نکته باعث برتری تلویزیون بر رادیو و رسانه‌های چاپی می‌گردد. **انگیزش:** با کمک تکنیک‌ها و جلوه‌های ویژه تلویزیونی می‌توان انگیزش را کنترل نمود؛ برای اینکه بتوان به پاسخ‌های مطلوب که همان یادگیری است رسید.

برنامه تلویزیونی

برنامه تلویزیونی به محتوای پخش شده به وسیله تلویزیون گفته می‌شود. این محتوای کلی می‌تواند تنها در یک برنامه ارائه و پایان یابد و یا به صورت مجموعه‌ای از برنامه‌ها از تلویزیون پخش شود. اجزای اصلی تولید یک برنامه تلویزیونی عبارت‌اند از: گروه تولیدی، مدیر گروه، شورای طرح و برنامه، تهیه‌کننده، پژوهشگر، نویسنده، کارگردان، مجری، تصویربردار، صدابردار، تدوین‌گر و آهنگساز.

■ **نکته:** هریک از این مشاغل در جای خود اهمیت زیادی در شکل‌گیری کامل یک برنامه تلویزیونی دارد، به دلیل همسو بودن حرفه گویندگی، صداپیشگی (دوبلاژ) و گزارشگری، در این بخش به حرفه «مجری‌گری تلویزیونی» پرداخته می‌شود.

اجرای تلویزیونی

خلاقیت؛ گمشده اجرای تلویزیونی

همان‌طور که می‌توان بازیگری را یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در صنعت سینما دانست، مجری‌گری و شیوه اجرا نیز یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار در برنامه‌های تلویزیونی است. مجری با اجرای مناسب خود به عنوان ویتترین یک

برنامه تلویزیونی عمل می‌کند و در یک ارتباط مؤثر می‌تواند در جذب مخاطب برای برنامه بسیار مؤثر باشد.

ارتباط با مخاطب از ویژگی‌های الزامی برای یک مجری است. او باید بداند با توجه به طیف مخاطبان و هدف تولید برنامه، از چه شیوه‌ای برای برقراری این ارتباط استفاده کند. بیشتر برنامه‌های تلویزیون بر مبنای فعالیت مجری تولید می‌شود. در این برنامه‌ها مجری می‌تواند در نقش معرفی‌کننده برنامه‌ها، میزبان، گزارشگر، مفسر یا ... ظاهر شود.

گاهی گمان می‌رود همین اندازه که گوینده و مجری بتواند مخاطب را جذب کند، کافی است تا بگوییم او ارتباط‌گر خوبی است. اشتباه اینجاست که ارتباط در اینجا به درستی تعریف نمی‌شود. ارتباط برقرار کردن به معنای ایجاد درک متقابل میان مجری و مردم است. این ارتباط برقرار کردن علاوه بر اینکه نیازمند ظریف‌ترین و شفاف‌ترین شیوه‌های کلامی و غیرکلامی است، نیازمند سبک، شیوه یا گونه‌ای خاص از فهم ارتباطی است که فرد مجری یا ارتباط‌گر را از دیگران متمایز سازد می‌کند.

آغاز دیده شدن مجری در تلویزیون

از چند سال پیش که برنامه‌هایی با رویکرد جوان‌گرایی و مجری محور از تلویزیون روی آنتن رفت، اجراهایی در تلویزیون رونق گرفت که می‌توان از آنها به‌عنوان آغاز دیده شدن مجری به‌عنوان عنصری مهم در برنامه تلویزیونی نام برد. در این نوع برنامه یا مخاطب تلویزیون با چهره‌ای روبه‌رو می‌شود که علاوه بر داشتن سیمایی مناسب، اجرای متفاوتی نیز با سایرین دارد. او خیلی منعطف و خودمانی باشد و بتواند در مدتی کوتاه مخاطبان زیادی را برای دیدن برنامه ترغیب کند. (به‌عنوان مثال برنامه‌هایی مثل کوله‌پشتی، شب شیشه‌ای، صندلی داغ و... به سرعت در نگاه مخاطبان محبوب شدند).

کشور ما فرهنگ شفاهی قدرتمندی دارد. با این حساب مجری در تلویزیون ما تنها یک فرد نیست، بلکه شخصیتی در یک بافت فردی شغلی اجتماعی است که مستقیماً با تک‌تک افراد اجتماع ارتباط دارد؛ خصوصاً اگر برنامه‌ای مورد استقبال عموم مردم قرار بگیرد.

همان‌طور که می‌دانیم شناخت از مردم، هوشمندی، قدرت تجسم، قریحه طنز، درک و پردازش مسائل فرهنگی اجتماعی، توانایی کار گروهی، صدای خوب و داشتن یک چهره مناسب، سکویی مطمئن برای مجریان به منظور پرش و ماندگاری در ذهن مخاطب است. صمیمیت و انعطاف در چگونگی اجرا، راحت بودن و استفاده از دایرةالمعارف خودمانی از دیگر ویژگی‌هایی است که نحوه اجرای مجریان را دیدنی‌تر می‌کند. به‌طور طبیعی این‌گونه رفتارها، نگاه سنتی به مجری را در ذهن مخاطب

تغییر می‌دهد و این خلاقیت در اجرا در نوع خود بسیار مثبت ارزیابی می‌شود، اما شاید این عامل به تنهایی نتواند عمر طولانی محبوبیت یک مجری را تضمین کند. به این معنا که اجرای خلاقانه علاوه بر محبوبیت این افراد، برنامه‌ها را نیز جذاب و در نوع خود، مخاطب پسند خواهد کرد. به عبارت دیگر چینش و برنامه‌ریزی ساختاری این برنامه‌ها نیز در معروفیت و محبوبیت مجریان بسیار تأثیر گذار بوده است.

بیشتر برنامه‌های تلویزیونی تابع سبک و قالب ویژه‌ای هستند و تنها تعداد محدودی از برنامه‌های آن خارج از طبقه‌بندی‌های مرسوم قرار می‌گیرد. «تاک‌شو»ها گروهی از برنامه‌های تلویزیونی هستند که در آن گفت‌وگو، محور اصلی برنامه است که در کنار گفت‌وگو، موسیقی، نمایش و مانند آن هم از این برنامه‌ها پخش می‌شود. طی این سال‌ها، علیرغم تغییراتی که در برنامه‌های تلویزیونی ایجاد شده، ساختار تاک‌شوها بر روال گذشته مانده است. در این قالب برنامه‌سازی مجری نقش مهم و اساسی ایفا می‌کند. در طی اجرای برنامه، مجری از مهمان سؤالاتی می‌پرسد و او پاسخ می‌دهد. در شکل سنتی، مجری پشت یک میز می‌نشست و میهمان روبه‌روی او و معمولاً روی یک مبل راحتی؛ اما پس از چندی، تاک‌شوها شکل تازه‌ای یافت. گفت‌وگوها شکل آزادتری پیدا کرد، تقریباً بدون تمرین و برنامه‌ریزی قبلی، مجری برنامه را آغاز می‌کند و خود این فی‌البداهه بودن، برنامه‌ها را جذاب‌تر از پیش کرده است.

«شومن» هم در تعریف جهانی خود به کسی گفته می‌شود که اجرای چنین برنامه‌هایی را به عهده می‌گیرد و بدون اینکه متنی از قبل آماده کند، فی‌البداهه و با توجه به موضوع و محتوای برنامه مدیریت گفت‌وگو و برنامه را به عهده می‌گیرد و حرف‌هایی می‌زند که از آن خود اوست و کسی آنها را ننوشته است. این خصوصیت در بسیاری از مجری‌های تلویزیون که محبوبیت زیادی نیز کسب کرده‌اند، مشاهده می‌شود.

با همه این تغییرات شاید جای یک چیز در برنامه‌های گفت‌وگو محور خالی باشد. آن هم حرفه‌ای شدن و جا افتادن مجریان در یک سبک خاص است. به عبارت دیگر ما شاهد دسته‌بندی ساختاری و شکلی (فرمیک) ویژه‌ای در میان این دسته از مجریان تلویزیونی نیستیم. به این معنا که تقریباً نمی‌توان مجری خاص یا به عبارت دیگر شومن خاصی را در تلویزیون یافت که سبک مخصوص به خود را در برنامه مورد نظر به وجود بیاورد. اکثر آنها از یک سبک خاص پیروی می‌کنند که قبلاً مورد استقبال مخاطبان تلویزیون قرار گرفته است. عموماً راحت و صمیمی و شاید در اصطلاح تا حدی با اعتماد به نفس هستند. بیانشان به زبان مردم نزدیک است و کلمه‌های نامتعارف و سنگین به کار نمی‌برند. با بیننده صمیمی می‌شوند و هیجان زیادی دارند، اما در کنار همه این ویژگی‌ها، هیچ کدام از آنها سبک خاصی از مجری‌گری که فقط مختص آنها باشد را ندارند.

این موضوع شاید در بدو امر جدی به نظر نرسد، اما مسلماً نمی‌توان آن را در بهبود کارنامه حرفه‌ای یک مجری بی‌اثر دانست. این‌گونه نگاه حرفه‌محری‌گری سبب می‌شود که مجری‌های مختلفی با توانایی‌های متفاوت به وجود بیایند و برنامه‌سازان به مدد قابلیت مجری و سبک خاص او، برنامه‌های جذاب و متنوع تولید کنند. به عبارت دیگر یکی از دلایل موفقیت برخی از مجریان تلویزیونی در سطح جهان تداوم آنها در اجرای یک برنامه در سال‌های مختلف است که به نوعی خودشان و برنامه را شناسنامه‌دار می‌کند.

استفاده محدود از زبان بدن: می‌توان گفت بسیاری از اجراها در تلویزیون ما یکنواخت و تکراری شده‌اند. این ایراد شاید ناشی از یکنواختی در برنامه‌سازی نیز باشد. اما نکته مهمی که مجریان باید به آن توجه ویژه‌ای داشته باشند، توجه به ارتباطات غیرکلامی در کنار ارتباطات کلامی مؤثر و پویاست. به این صورت که بسیاری از مجریان در تلویزیون به‌صورت محدودی از زبان بدن در اجرای خود بهره می‌گیرند. حرکات دست و سر، طرز نگاه کردن، طرز نشستن، راه رفتن و مانند آن در رفتار مجریان کمتر مشاهده می‌شود. این موضوع در بلندمدت یکنواختی برنامه را به همراه داشته و در بسیاری از موارد نیز به تأثیرگذاری کمتر برنامه منتهی می‌شود. در بسیاری از اجراهای مطرح در جهان، زبان بدن یکی از عوامل مهم موفقیت مجری به حساب می‌آید. بنابراین مجری موفق علاوه بر بیان خوب و شیوا باید بتواند به خوبی از زبان بدن خود نیز استفاده کند. او باید بداند که در چه زمانی و هنگام ادای کدام جمله باید بیشتر از دست خود استفاده کند، باید بداند چه وقتی لازم است به بینندگان بخندد و در چه زمانی جدی باشد، باید بداند که راه برود و چه هنگام شیوه نگاه کردنش عوض شود. در یک کلام میزان تسلط مجری بر زبان بدن خود و هماهنگی آن با بیان او از ویژگی‌های مهم موفقیت وی به شمار می‌رود. این ویژگی کمتر در میان مجریان تلویزیون دیده می‌شود. اغلب اجراها در تلویزیون صامت و ساکن است. در بسیاری موارد مجری نشسته و در موارد کمی هم که ایستاده است، تحرک زیادی ندارد.

■ **نکته:** البته تعدادی از مجریان موفق که برنامه‌هایشان با ویژگی‌ها و مهارت آنها، شناسنامه خود مجری را به همراه دارد، سبب جذب مخاطبان بسیاری شده است. این نوع مجریان سبب شده‌اند که تغییری اساسی در اجرای برنامه تلویزیونی به وجود بیاید و برنامه‌های آنان مورد اقبال و توجه عمومی قرار گیرد، اگرچه آنها تنها بخشی از پیکره اصلی مجریان تلویزیونی را تشکیل می‌دهند. هنوز بسیاری از برنامه‌های تلویزیونی نیازمند حضور و اجرای تخصصی مجریانی است که با استفاده از تمام ظرفیت‌های ارتباطی، بیشتر در کار خود خلافت نشان بدهند.

خداحافظی بازیگران با اجرای تلویزیونی

آیا بازیگران، با اجرای برنامه‌های تلویزیونی خداحافظی خواهند کرد؟ آیا یک بازیگر می‌تواند، مجری تلویزیون هم باشد؟ آیا یک بازیگر سینما در مقام مجری می‌تواند جذابیت‌های برنامه تلویزیونی را افزایش دهد؟

موارد ذکر شده، مرسوم‌ترین سؤال و جواب‌هایی است که در مصاحبه‌های بازیگرانی که در تلویزیون به‌عنوان مجری هم دیده می‌شوند، وجود دارد. در چند سال گذشته حضور بازیگرانی که به‌عنوان مجری، سکان یک برنامه را به دست گرفته‌اند، کم نبوده است. تهیه‌کنندگان تلویزیون بازیگران را به برنامه خود دعوت می‌کنند و آنها هم این دعوت را می‌پذیرند زیرا بر این باور هستند که اجرا مانند بازیگری است. اما واقعیت این است که بازیگری و اجرای تلویزیونی دو مقوله کاملاً جدا از هم هستند و تخصص‌ها و مهارت‌های خاص خود را لازم دارند. اما پرسش اصلی این است که اساساً چرا تهیه‌کنندگان تلویزیون از بازیگران برای اجرای یک برنامه دعوت می‌کنند؟ یکی از مهم‌ترین دلایل استفاده از بازیگران برای مجری‌گری یک برنامه تلویزیونی جلوگیری از ریزش مخاطب تلویزیون بوده است.

یکی از کارشناسان رسانه^۱ و از مجریان قدیمی تلویزیون در پاسخ به این پرسش می‌گوید: در دوره‌ای، تهیه‌کنندگان و مدیران از برنامه‌های مجری محور تلویزیون چنین استنباط کردند که مجریان، توانایی برقراری ارتباط با مخاطبان را ندارند به همین دلیل برای رفع این مشکل تصمیم گرفتند از بازیگران به‌عنوان مجری استفاده کنند تا به این وسیله از ریزش مخاطب جلوگیری کنند. آنها بعد از مدتی متوجه شدند که برنامه‌ها به دلیل حضور بازیگر جذاب شده‌اند اما محتوای آنها افت کرده است. بنابراین برای رفع این مشکل، روش دیگری را آزمودند؛ استفاده از استادان دانشگاه به‌عنوان مجری. به گفته وی این آزمون هم تقریباً با شکست روبه‌رو شد. چون در این شرایط سطح کیفی برنامه‌ها به دلیل اطلاعات استادان بالا رفت اما چون این مجریان توانایی ارتباط با مخاطب را نداشتند، برنامه جذابیت‌های خاص خود را از دست می‌داد و دوباره با ریزش مخاطب روبه‌رو می‌شد. همه اینها نشان می‌دهد که اجرای یک برنامه باید در دست یک «مجری حرفه‌ای» باشد. مجری باید به اجرای تلویزیونی اشراف داشته باشد و به معنای واقعی کلمه و در تعریف رسانه‌ای، مجری باشد. با این اوصاف می‌توان ممنوعیت استفاده از بازیگران به‌عنوان مجری در تلویزیون را به فال‌نیک گرفت. شاید در این شرایط فضای استعدادیابی و پیدا کردن مجریان توانمند به وجود بیاید و سکان برنامه‌ها به دست افراد کاربلد سپرده شود. اول اینکه مانند یک بازیگر، قدرت ارتباط برقرار کردن با مخاطب را داشته باشد. دوم اینکه اطلاعات کافی داشته باشد تا بتواند موضوع

۱- علی‌اکبر رشیدی، کارشناس رسانه و مجری تلویزیون

برنامه را مدیریت کند. اطلاعات او لازم نیست به اندازه یک استاد دانشگاه باشد اما باید آنقدر کافی باشد که مقابل کارشناس یا مهمان برنامه کم نیاورد. در کنار این دو ویژگی باید ذخیره واژگان بالایی هم داشته باشد، از ضریب هوشی بالایی برخوردار باشد، قدرت تغییر موضوع و... را داشته باشد. بازیگران می توانند مجری هم باشند به شرط اینکه خاک تلویزیون را خورده باشند، مراحل مختلف را طی کرده و پله پله بالا آمده باشند. طی کردن دوره های مختلف باعث می شود فردی که علاقه مند به اجرای تلویزیونی است فنون لازم را یاد بگیرد. مجریان تلویزیون هم باید توانمندی های خود را در همه زمینه ها بالا ببرند.

مجری برنامه های سازمانی / مجلس گردانی^۱

ارتباطات در یک کنفرانس موضوعی است که لازم است یک مجری یا سخنران حرفه ای نسبت به آن اشراف کامل داشته باشد. در طول یک کنفرانس ممکن است افراد زیادی در گفت و گو شرکت نکنند اما تقریباً همه افراد به نمایش علایمی از زبان بدن مشغول هستند که بیانگر احساس واقعی و درونی آنان است. چنانچه شما در حال سخنرانی هستید؛ دانستن این نکته اهمیت دارد که آیا مخاطبان به آنچه که می گوئید علاقه ای دارند یا نه؟ و یا اینکه آیا با نظرات شما موافق هستند یا مخالف؟ شناسایی سریع علایم بی حوصلگی و مخالفت مخاطبان، در تغییر رویکرد شما و تصمیم گیری برای ارائه مطالب در صورت ضرورت و یا حذف برخی از مطالبتان از اهمیت بالایی برخوردار است. زمانی که متوجه می شوید توجه مخاطبان روبه کاهش است یا نگاه ها بدون چشم به هم زدن به شما دوخته شده است، این می تواند به مفهوم بی علاقه گی آنان به موضوع طرح شده باشد. شرایط را از یکنواختی خارج کرده و زمانی که مخاطبان سر خود را به علامت تأیید تکان می دهند، بدان معنی است که آنها با آنچه می گوئید موافق هستند. زمانی که مخاطبان دست به سینه می شوند، به بینی یا دور دهان خود دست می زنند، به پشت صندلی خود تکیه می دهند، و بدتر از همه اینکه سر خود را به علامت مخالفت تکان می دهند، یعنی با ایده های مطرح شده موافق نیستند. در این شرایط به دقت، به اقداماتی بیاورید که می تواند اوضاع را آرام کند. زمانی که یکی از مخاطبان نفس عمیق می کشد، شاید به این مفهوم باشد که می خواهد سخنان شما را قطع کرده و نقطه نظر خود را مطرح کند. بهتر است به دیگر ژست ها و علایمی که در زیر آمده است نیز توجه کنید: همه و چرخش سرها در سالن. اخم کردن و عبوس بودن صورت ها

۱- MASTER OF CEREMONY

نگاه کردن به زمین سالن یا سقف.

با نوک انگشتان دست بر روی میز زدن.

خروج مکرر افراد از سالن.

شما باید به احساس درونی هریک از مخاطبان اشراف پیدا کنید و به خاطر بسپارید که این موضوع چگونه می‌تواند بر عکس العمل دیگر مخاطبان اثر بگذارد. اگر موضوع مورد بحث داغ‌تر از آن باشد که بتوان آن را کنترل نمود، شاید بهتر باشد که سخنرانی خود را کوتاه نمایید.

برخی افراد احساساتی ممکن است علایم کاملاً روشن و مشخصی را در حالت صورت و در زبان بدن، از خود بروز دهند. شناسایی سریع این علایم در زمان برگزاری جلسه می‌تواند از بروز هرگونه انفجار و سرریز احساسات ناخواسته، جلوگیری کند. هنگامی که شنونده آغاز به استفاده از دست خود به‌عنوان تکیه گاهی برای سرش می‌کند، سر رفتن حوصله و خستگی خود را آشکار می‌سازد و برای جلوگیری از خواب رفتن، از دستش به‌عنوان نگه‌دارنده سر استفاده می‌کند. میزان بی‌حوصلگی شنونده بستگی به این دارد که تا چه حد دست او سرش را بالا نگه داشته باشد. بی‌حوصلگی زیاد در عدم توجه نمایان می‌شود که دست به‌طور کامل سر را نگه داشته و نهایت بی‌حوصلگی زمانی است که سر روی میز قرار گرفته باشد. حرکات ضربه زدن به روی میز یا دسته صندلی با انگشتان دست، و زدن پا به روی زمین اغلب توسط سخنرانان حرفه‌ای به اشتباه به‌عنوان حرکات بی‌حوصلگی و خستگی تعریف می‌شود، درحالی که در واقع اینها بی‌صبری و بی‌تابی را نشان می‌دهند. هنگامی که شما به‌عنوان یک سخنران متوجه این حرکات می‌شوید، با یک حرکت مناسب در لحن و کلام، شنونده بی‌تاب را در سخنرانی خود مشارکت دهید تا از تأثیرات منفی حرکت او بر روی سایر مخاطبان جلوگیری کنید. در صورتی که مخاطبان علایم بی‌حوصلگی و بی‌صبری را با هم به نمایش بگذارند، غیرمستقیم به سخنران می‌گویند که زمان پایان دادن به سخنرانی فرا رسیده است. قابل ذکر است که سرعت ضربات پا بر زمین به میزان بی‌صبری شخص بستگی دارد. هرچه ضربات سریع‌تر باشند، بی‌صبری شنونده بیشتر است. یکی از ناخوشایندترین مناظری که ممکن است یک سخنگو هنگام نطق خود مشاهده کند، استفاده از چند انگشت و یا حتی یک مشت بسته روی دهان توسط مخاطبان است. این نشان از عدم باورپذیری بودن صحبت‌های شماست.

بنابراین بهتر است سخن خود را قطع کنید و سؤال کنید: «ممکن است کسی نظر خود را راجع به این موضوع بگوید؟»

این مشارکت دادن مخاطبان سبب می‌شود که آنان نظرات خود را آزادانه مطرح کرده و به شما نیز فرصتی برای اصلاح بیانات خود و پاسخ‌گویی به سؤالات داده می‌شود.

نگاتی پیرامون اجرای مجری در جشنواره‌ها و اهدای جوایز

مراسم اهدای جوایز را با بیان خود از نو شروع نمایید.

به طور مثال بگویید «با استعانت از باری تعالی آغاز می‌کنیم مراسم اهدای»

بدین منظور دعوت می‌شود از سروران ارجمند آقایان و خانم‌ها

(به ترتیب منصب و لیست اسامی از قبل هماهنگ شده)

- اسامی اهداکنندگان را با منصب نام ببرید. (مثال: «افتخار دعوت دارم از جناب آقای دکتر معاون محترم وزیر و رئیس مرکز تحقیقات به جایگاه تشریف‌فرما شوند با تقدیر بایسته از شما»

- بعد از استقرار اهداکنندگان، شروع کنید به نام بردن از جایزه‌گیرنده شماره ۱ الی آخر. مدیریت زمان و شور هیجانی را کنترل نمایید تا رسمیت مراسم حفظ گردد.

در ایجاد شور هیجانی مواظب باشید شما، تنها کسی نباشید که دچار شور هیجانی شده‌اید!!

- نام همه افراد را به مانند هم صدا بزنید یا همه جناب آقای/سرکار خانم یا همه را بدون القاب. مثلاً دکتر/مهندس.....

در جشنواره‌های شلوغ، توصیه می‌شود تنها نام افرادی که اعلام حضور نموده‌اند و حاضر هستند را بخوانید و یا اسامی غایبین را در انتهای لیست قرار دهید. (با موافقت دبیر اجرایی)

در هر صورت شما باید از غایبین هم با نام نیک یاد نمایید.

- اسم افراد را قبل از منصب آنها ببرید جناب آقای دکتر مدیر عامل محترم شرکت

- اگر از لفظ محترم استفاده می‌نمایید به منصب او نسبت دهید و نه شرکت او.

برای مثال بگویید: «جناب آقای مدیر عامل محترم شرکت»

نگویید «جناب آقای مدیر عامل شرکت محترم»

- از کلمات تکراری برای بدرقه و تشویق همه استفاده نکنید و همیشه نگویید «با تشویق گرم شما» بلکه جملات خود را گسترش دهید و بگویید:

- با تقدیر شایسته از طرف شما

- با تشویق بایسته

- با ترنم دستان شما

- با همراهی دستان گرم شما

- با حق‌شناسی شما عزیزان

- تشویق بفرمایید به رسم ارادت

- برای یک مجری حرفه‌ای، حداقل جملاتی است که در دامنه لغات او باید باشد

صد جمله است. برای اینکه یک مجری حرفه‌ای باشید از دیگران تقلید نکنید

ترکیبات را خودتان بسازید و به کار ببرید.

- برای دعوت از جایزه گیرندگان از واژگان واحد و یا تکراری استفاده نکنید و مثلاً به طور یکنواخت نگویید: «دعوت می کنم از» یا «جناب آقای»

بگویید:

- «افتخار دعوت دارم از»

- «با جهانی مشحون از مفاخره و مباحث دعوت می کنیم از»

- «به رسم ادب و ارادت دعوت می کنیم از»

- «به رسم اکرام و احترام دعوت می شود از»

صد نمونه از این جمله ها را باید یک مجری حرفه ای در ذهنش آماده داشته باشد. از همین امروز شروع کنید به جمع آوری مطالب جدید.

- مجری باید به تیزبینی تشخیص دهد که جایزه و مدال برای شخص و هنر و دانش اوست یا برای کسب درجات کمی و کیفی برای محصولات او. (بحث تبلیغات) در روزهای ملی صنعتی و هنری از شرکت ها تقدیر می شود مانند روز کیفیت و روز صادرات و روز استاندارد و مانند آن بنابراین شما باید بگویید:

به عنوان مثال «مدیرعامل محترم شرکت جناب آقای»

و یا در سپاس داشت نخبگان و فرهیختگان باید بگویید:

«جناب آقای دکتر قاری برجسته و نخبه برگزیده چهارمین همایش نخبگان»

- مراسم را با شکوه به پایان ببرید در حالی که از سعه صدر مخاطبان تشکر می کنید، از مقامات روی صحنه تشکر می کنید و قبل از آنکه مخاطبان از جایشان بلند شوند با ادبیاتی فاخر و اثرگذار همه را غافل گیر کنید و سپس با ادبیاتی پراثرژی و پرشور همه را بدرقه نمایید. چنانچه موفق به این امر مهم نشدید، شما وظیفه دارید با بهترین شیوه به کار خود ادامه دهید، چراکه دوربین ها به روی شما زوم شده است و برای فیلم مستند همایش، لازم است تا آخرین جمله، با صلابت و پر انرژی ادامه دهید.

توصیه جدی: مجری در مراسم رسمی به هیچ عنوان نباید تریبون را ترک نماید. شاید باور آن برای شما سخت باشد ولی یکی از همکاران، بعد از آنکه دبیر همایش را برای سخنرانی دعوت می کند و برای بار سوم او را صدا می زند و اطمینان حاصل می کند که دبیر در سالن همایش نیست، تریبون را ترک نموده و در سالن نمایشگاه به دنبال ایشان می رود. شما تصور کنید در سالن همایش صدا و سیما چه غوغایی می شود!!

نکات کلیدی برای مجریان و میزبانان شخصیت‌ها در

تشریفات جلسات، کنفرانس‌ها و...

این مطلب مختص مجریانی است که در برنامه‌ای به اجرای برنامه خواهند پرداخت که مسئولین مهم اداری و سازمانی و شخصیت‌های حقوقی مهم کشور در آن جلسه حضور دارند. (البته دانستن این مطالب برای هر مجری ضروری است). برای مثال در جلسه‌ای که رئیس‌جمهور میهمان شماسست به این نکات توجه کنید: برای خوش‌آمدگویی و خیر مقدم به رئیس‌جمهور گزیده‌گویی کنید و از به‌کار بردن القاب طولیل و کبیر خودداری نمایید. نام «رئیس‌جمهور» خود به اندازه تمام کلمات بزرگ است.

در حضور مقام‌های دولتی از فعل جمع برای خیر مقدم استفاده کنید نه فعل مفرد. بنابراین بگویید «خیر مقدم عرض می‌نمایم»

نگویید «خیر مقدم عرض می‌نمایم»
در حضور مقام‌های کشوری نباید به اشخاص دیگر خوش‌آمد گفت و تنها به این جمله کفایت می‌کند «رئیس‌جمهور و هیئت همراه»
مثلاً شما در حضور رئیس‌جمهور و وزرای مختلف برنامه دارید، شما مجازید بگویید «خیر مقدم عرض می‌نمایم محضر رئیس‌جمهور محترم جناب آقای و هیئت همراه»

از بردن نام خود در محضر بزرگان کشوری و نظام به‌عنوان معرفی خود اجتناب ورزید.

به مهمان رسمی و مقامات دستور ندهید یا صحبتی نکنید که این‌گونه تعبیر گردد. اخیراً یکی از همکاران در یک جشنواره دستور دادند که همه به احترام قشر زحمتکش صنعتگران، قیام کنند و همه قیام کردند. این مثال نشان‌دهنده عملکرد یک مجری غیرحرفه‌ای و نشان از عدم آگاهی ایشان به آیین تشریفات کنفرانس‌ها می‌باشد.

برای دعوت از مقامات برای ایراد سخنرانی از فعل امری استفاده نکنید بلکه از فعل سوم شخص استفاده نمایید.
بگویید:

«از حضور محترم استدعا می‌شود در صورت صلاحدید به جایگاه تشریف‌فرما شوند و با سخنان خود همگان را مستفیذ کنند.»
نگویید «استدعا می‌شود به جایگاه تشریف‌فرما شوید و با سخنان خود همگان را مستفیذ کنید».

از دادن اطلاعات راهبردی و اخبار اثرگذار جهت‌دهی به سخنان مقامات پرهیز کنید.

این نکات مخصوص خبرنگاران، مجریان میزگردهای سیاسی و مصاحبه‌های عمومی است و در نظر داشته باشید مقامات مهمان افتخاری این مراسم است. باج‌گیری نکنید! از درخواست عمومی یا خصوصی در پشت تریبون امتناع کنید. اینکه یک مجری از مقامات کشور بخواهد برای همه حاضران زیارت عتبات عالیات را هدیه بگیرد نه تنها هنر مجری‌گری نیست بلکه نشان‌دهنده عدم آگاهی مجری به قوانین جاری کشور و نشان از عدم رعایت شأن و منزلت آن فرد تلقی می‌شود. برای بدرقه از مقامات کشور تا پشت تریبون، در فاصله یک متری تریبون قرار بگیرید و خدمت ایشان رسمی و با لبخند سلام کنید. هرگز به یک مقام مهم دست ندهید. به یاد داشته باشید ایشان از مقامات هستند نه دوست صمیمی شما!! هرگز به‌عنوان مجری در مراسم رسمی درخواست شخصی از مقامات نکنید و مکتوبی را به‌دست ایشان ندهید. اگر فکر می‌کنید تنها راه ممکن برای حل مسائل کوچک شما، مکاتبه با ایشان است نامه خود را به دست همراهان ایشان و به دور از دید دیگران بسپارید. در مراسم با حضور مقامات شما، تنها از ریاست تشریفات رئیس‌جمهور دستور می‌گیرید نه از هیچ‌کس و مقام دیگری. مطمئن شوید خطوط قرمز و خطوط تأکیدی را از رئیس تشریفات به‌درستی درک نموده باشید. مقامات کشوری نماینده ملت و شما نماینده مجریان حرفه‌ای هستید. مراقب شأن و منزلت مقامات و حیثیت مجریان حرفه‌ای باشید.

۴- نکات ایمنی و بهداشت

ارتباط مؤثر، کار تیمی، سواد اطلاعاتی، ویژگی شخصیتی و اخلاقی، کاربرد فناوری، رعایت موازین و مقررات در هنگام کار.

۵- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

مشاهده عملکرد، آزمون‌های شبیه‌سازی در کارگاه، تهیه گزارش و نمونه کار.

ارزشیابی شایستگی گوینده و مجری برنامه رادیویی

<p>شرح کار:</p> <p>آموزش مهارت گویندگی در برنامه‌های رادیویی و شیوه اجرا بر اساس متن و تکنیک‌های کار بر روی صدا.</p>			
<p>استاندارد عملکرد:</p> <p>اجرای یک برنامه رادیویی بر اساس متن (نمایشی، مسابقه، سرگرمی، خبر، گزارشی و...) با رعایت تکنیک‌های گفتاری به منظور ایجاد ارتباط و انتقال پیام.</p>			
<p>شاخص‌ها:</p> <p>- مهارت خواندن متن با درک صحیح مطلب و رعایت زبان معیار</p> <p>- استفاده از تکنیک‌های تنفسی به منظور پرورش صدا و تلفظ صحیح</p> <p>- اجرای برنامه زنده رادیویی با پشتوانه فن بیان و مهارت‌های جانبی آن</p>			
<p>شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:</p> <p>زمان: ۳۰ دقیقه</p> <p>مکان: استودیو ضبط رادیویی</p> <p>ابزار و تجهیزات:</p> <p>اتاق فرمان، اتاق ضبط، میکروفن و تجهیزات وابسته</p>			
<p>معیار شایستگی:</p>			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	خواندن متن با زبان معیاری	۲	
۲	استفاده و ترکیب تکنیک‌های تنفسی و تمرین صدا	۲	
۳	اجرای برنامه زنده رادیویی	۲	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: ارتباط مؤثر، کار تیمی، سواداطلاعاتی، ویژگی شخصیتی و اخلاقی، کاربرد فناوری	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

ارزیابی شایستگی گوینده برنامه تلویزیونی

شرح کار: مطالعه و پژوهش متن بر اساس محتوا و موضوع برنامه، اجرای برنامه زنده با ضبط در استودیو و انتقال پیام برنامه.			
استاندارد عملکرد: اجرای یک برنامه زنده با تسلط کامل به صورت پخش زنده، ضبط در استودیو یا اجرا در صحنه.			
شاخص‌ها: - خوانش و تقسیم متن بر مبنای موضوع - مدیریت صحیح اجرای برنامه بر اساس تم و محتوا و رسانه - اجرای برنامه زنده با پشتوانه گفتار و صدای رسا، ارتباط مؤثر با مخاطبین و انتقال پیام			
شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: زمان: ۳۰ دقیقه مکان: صحنه اجرا یا ضبط در استودیو ابزار و تجهیزات: دکور مناسب صحنه، میکروفن‌ها، تجهیزات صدا و تصویر			
معیار شایستگی:			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تحقیق درباره نوع برنامه‌ای که اجرا می‌کند	۱	
۲	همانگی با سایر عوامل	۱	
۳	اجرای برنامه تلویزیونی	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: ارتباط مؤثر، کار تیمی، سواد اطلاعاتی، ویژگی شخصیتی و اخلاقی، کاربرد فناوری	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

ارزشیابی شایستگی گویندگی شخصیت تصویر (دوبلاژ)

<p>شرح کار:</p> <p>دوبله یک برنامه تلویزیونی مانند فیلم سینمایی و یا انیمیشن و یا یک گزارش خبری برای پخش در تلویزیون.</p>			
<p>استاندارد عملکرد:</p> <p>دوبله بخشی از یک برنامه (فیلم، انیمیشن، گزارش و...) با رعایت تکنیک‌های لب‌خوانی و مطابق با احساسات یا رفتار فرد.</p>			
<p>شاخص‌ها:</p> <p>- مطالعه متن محتوا</p> <p>- تقویت صدا و تناسب آن با شخصیت مورد نظر (پرسوناژ)</p> <p>- هماهنگی با سایر عوامل و عناصر برنامه (صدا، موسیقی و...)</p> <p>- رعایت تکنیک‌ها و به کارگیری واژگان تخصصی دوبله</p>			
<p>شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:</p> <p>زمان: ۳۰ دقیقه</p> <p>مکان: استودیو دوبله</p> <p>ابزار و تجهیزات:</p> <p>تجهیزات فنی ضبط صدا</p>			
<p>معیار شایستگی:</p>			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	خوانش متن و محتوا	۱	
۲	تقویت صدا و تناسب آن با شخصیت مورد نظر (پرسوناژ)	۲	
۳	هماهنگی با سایر عوامل و عناصر برنامه (صدا، موسیقی و...)	۱	
۴	رعایت تکنیک‌ها و به کارگیری واژگان تخصصی دوبله	۲	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: ارتباط مؤثر، کار تیمی، سواد اطلاعاتی، ویژگی شخصیتی و اخلاقی، کاربرد فناوری	۲	
میانگین نمرات			*
* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.			

ارزشیابی شایستگی گزارشگری (اجرای گزارش)

شرح کار:

مطالعه یک موضوع، تهیه گزارش، حضور در صحنه و ضبط برنامه گزارشی.

استاندارد عملکرد:

تهیه گزارش خبری، ورزشی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و... بر اساس سفارش و انجام تحقیق اولیه و جمع آوری اطلاعات با رعایت مقررات و ضوابط پخش در صدا و سیما

شاخص ها:

مطالعه موضوع سفارش و جمع آوری اطلاعات

تبدیل متن به شکل گزارش متناسب با رسانه صدا و سیما

حضور در مکان گزارش و تهیه و ضبط برنامه برای پخش با رعایت استانداردهای ارتباط با مردم و انتقال پیام

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

زمان: ۴۵ دقیقه

مکان: استودیو ضبط برنامه یا صحنه گزارش

ابزار و تجهیزات:

تجهیزات صدا و تصویر

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	مطالعه موضوع سفارش و جمع آوری اطلاعات	۱	
۲	تبدیل متن به شکل گزارش متناسب با رسانه صدا و سیما	۲	
۳	حضور در مکان گزارش و تهیه و ضبط برنامه برای پخش با رعایت استانداردهای ارتباط با مردم و انتقال پیام	۲	
	شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: ارتباط مؤثر، کار تیمی، سواد اطلاعاتی، ویژگی شخصیتی و اخلاقی، کاربرد فناوری	۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

نمونه جدول بودجه‌بندی: بازیگری

زمان	رئوس محتوا	فصل	واحد یادگیری	جلسه
عملی	نظری			
۶	۲	نقش بازیگری در یک برنامه رادیویی و ابزارهای بازیگری	بازیگری	جلسه ۱
۴	۴	مشاهده و بررسی فیلم و برنامه‌های تلویزیونی	بازیگری	جلسه ۲
۷	۱	فن بیان	بازیگری	جلسه ۳
۷	۱	تمرینات تنفسی، بدنی و بیان، روخوانی و تحلیل متن	بازیگری	جلسه ۴
۷	۱	آشنایی با انواع قاب و استودیو و تجهیزات آن	بازیگری	جلسه ۵
۷	۱	کارگردانی، صداسازی و اجرا	بازیگری	جلسه ۶
۸	-	اجرا و ضبط یک مونولوگ	بازیگری	جلسه ۷
۴	-	اجرا و ضبط متن تعیین شده و ارزیابی آن	بازیگری	جلسه ۸

واحد یادگیری ۵: بازیگری

۱- مقدمه

هنرآموز تماشای چند اثر سینمای صامت را به هنرجویان توصیه و معرفی می‌کند، فیلم‌ها در یک زمان مشخص به صورت گروهی دیده شوند. در طی تمرینات بدن، هنرجو راه رفتن و ایستادن صحیح را آموخته از انعطاف بدنی مناسب برخوردار می‌شود تا در صورت لزوم بتواند نقش مشخصی را که دارای نقص عضو است نیز ایفا نماید. به هنرآموز پیشنهاد می‌شود که فیلم‌های دوران صامت را در کلاس نشان دهد و در مورد آنها صحبت کند. فیلم ماسک را با هنرجویان ببینید و در مورد آن صحبت کنید. هنرآموز نکات مهم در کار گروهی و بازی افراد را یادآوری می‌کند و به جمع‌بندی می‌پردازد. هنرآموز می‌تواند سکانس حرکات موزون فیلم «زوربا» را که سلسله‌ای از حرکات حسی است با هنرجویان ببیند و در موردش صحبت کند.

۲- دریافت فیلم‌نامه و عقد قرارداد

هنگامی که به بازیگر، یک تله فیلم یا سریال تلویزیونی پیشنهاد می‌شود، اولین کار مذاکره مالی و بستن قرارداد درباره طول مدت فیلم‌برداری و دستمزد است، پس از امضای قرارداد، بازیگر و مدیر مالی پروژه موظف به اجرای مفاد قرارداد خواهند بود. هنگام عقد قرارداد باید مفاد آن را به دقت خوانده شده زیرا در صورت امضای آن و قبول تعهدات هیچ عذری از دو طرف پذیرفته نیست. در صورت بروز اختلاف علاوه بر این که حسن شهرت طرفین، در محیط کاری آسیب می‌بیند حتی ممکن است کار به مراجع قانونی نیز برسد، پس تا جایی که امکان دارد باید از بروز اختلاف خودداری کرد و در قرار داد تمامی موارد کلی و جزئی را در نظر گرفت.

۳- مواد و تجهیزات

نرم‌افزارهای تمرینات بدن و بیان.

بازیگری یکی از قدیمی‌ترین مشاغل بشری است، بازیگر از سایر هنرمندان رشته‌های دیگر به نوعی متمایز می‌شود او از روح و جسم و صدایش برای تبلور نقش خود استفاده می‌کند. می‌توان گفت بازیگر مهم‌ترین عنصر در اجرای نمایش نامه یا فیلم است زیرا این بازیگر است که به افکار نویسنده و کارگردان جان می‌بخشد و سبب تبادل افکار بین آنها و مخاطب می‌شود. برای بازیگری در طول دوره‌های مختلف سبک‌ها یا شیوه‌های ویژه‌ای به وجود آمده که همه این سبک‌ها به منظور ارتباط بیشتر و بهتر هنرپیشه و تماشاچی بوده است. یکی از مهم‌ترین سبک‌های بازیگری سیستم «استانیلاوسکی»^۱ است که با نام «بازیگری متد» شهرت یافته است.^۲

عنوان: بازیگری در تئاتر، تله تئاتر، تلویزیون، سینما و رادیو

مواردی که به عنوان لازمه کار هنرپیشه در مبحث بازیگری در کتاب حاضر آمده است. برای بازیگری در تئاتر، تله تئاتر، تلویزیون و سینما مشترک است (منظور، بدن، بیان و تخیل است) اما در بازیگری با برای رادیو بیان و تخیل ابزار اصلی کار بازیگر محسوب شده و تصویر بدن بازیگر نقش مهمی را ایفا نمی‌کند. در این میان کار بازیگر تئاتر، با سایر اقسام بازیگری تفاوتی عمده دارد و آن حضور تماشاگر و اجرای زنده در برابر دیدگان اوست. بنابراین پدیده‌ای به اسم ترس از صحنه نباید برای بازیگر مفهوم داشته باشد چرا که چنین ترس در کار او و چه بسا سایر هم‌بازی‌هایش ایجاد اختلال خواهد کرد او باید نسبت به توانایی‌ها و نقاط ضعف خویش آگاهی داشته، سعی در افزایش توانایی و کاهش نقاط ضعف خود داشته باشد. ضمن اینکه همواره در طول دوران حرفه‌ای، ابراز خودبینی بدن، بیان و تخیل‌اش را تقویت نماید.

در این راستا تمرین‌هایی وجود دارد که در طول فصول بازیگری، تلویزیون و رادیو آورده شده؛ لازم به ذکر است بازی در تله تئاتر تفاوت زیادی با بازی صحنه ندارد تنها، نکته آن حضور لنز دوربین‌ها به جای تماشاچی است در اینجا بازیگری در تله تئاتر به بازیگری در تلویزیون نزدیک می‌شود چرا که هر دو برای دوربین بازی می‌کنند و ضروری است بر تداوم حس، مراقبت باشند تا در عین حال از قاب دوربین خارج نشوند و دقیقاً در نقاطی که کارگردان هنری مشخص کرده بایستند و حرکت و ایست حساب شده داشته باشند. این موضوع کار بازیگر تله تئاتر را دشوار می‌کند اما از طرف دیگر در تله تئاتر امکان برداشت مجدد وجود دارد چرا که ما با یک کار تولیدی مواجه هستیم ولی در صحنه تئاتر اجرا زنده است و در صورت خطا امکان برداشت مجدد وجود ندارد و این کار بازیگر صحنه را حساس می‌کند.

۱- Konstantin Stanislavski

۲- سایر سبک‌های بازیگری را می‌توانید در کتاب «تئاتر تجربی» نوشته جیمز روز- اوتز ترجمه مصطفی اسلامیه نشر سروش سال ۱۳۹۶ مطالعه بفرمایید.

تفاوت‌های بازیگری در تلویزیون و رادیو نیز در فصل مربوط به «بازیگری در این دو رسانه» آورده شده نکته مهم اینکه در هر دو رسانه هنرپیشه‌ای که به ابزار و تکنیک تولید فیلم یا نمایش رادیویی آگاهی داشته باشد نقش خود را مسلط‌تر ایفا خواهد کرد چرا که عدم شناخت نماها در تلویزیون و سینما یا عدم شناخت پرسپکتیو (بعد) صدا و میکروفون در رادیو می‌تواند به کار وی لطمه زده کیفیت هنری کار او را کاهش دهند. (در کتاب به این عوامل به‌طور مفصل پرداخته شده است) در مورد تئاتر نیز همان‌گونه که در مقدمه فصل بازیگری در کتاب آمده دنیای تئاتر، گسترده و پر رمز و راز است بازیگر تئاتر باید مهارت‌های ویژه‌ای را کسب کند به‌دست‌آوردن این مهارت‌ها جز با مطالعه و تمرین و تجربه امکان‌پذیر نیست. هنرآموز محترم برای ارائه تمرین بیشتر به هنرجویان می‌تواند از کتاب تکنیک بازیگری «استلا آدلیری» که در فهرست منابع کتاب به آن اشاره شده استفاده کند.

تمرین در تئاتر اهمیت ویژه‌ای دارد. بازیگران تئاتر ماه‌های متمادی به تمرین نقش می‌پردازند و در طول دوره تمرین به کمک کارگردان برای نزدیک‌تر شدن به شخصیت نمایشی تلاش می‌کنند، پس از مطالعه متن نمایش به‌صورت شخصی و تقسیم نقش‌ها، بازیگران در گروه به دورخوانی نمایش نامه می‌پردازند و در همین هنگام موفق می‌شوند با راهنمایی کارگردان به درک بهتری از شخصیت نمایشی برسند.

دورخوانی بارها و بارها تکرار می‌شود تا بازیگر کاملاً به متن مسلط شود پس از آن نوبت به قرار گرفتن در میزانشن صحنه می‌رسد، کارگردان در این مرحله بازیگران را در جریان میزانشن قرار می‌دهد و از این پس کلام و عمل یا (act) همراه با هم روی صحنه صورت می‌گیرد. طراحی میزانشن و همین‌طور طراحی دکور براساس ابعاد سالن و صحنه نمایش انجام می‌شود در اواخر کار بازیگران بر روی صحنه اصلی در سالن نمایش تمرینات نهایی را با دکور انجام می‌دهند تا نسبت به وسایل صحنه احساس بیگانگی نکنند. تمرین پایانی قبل از اجرای عموم را اجرای جنرال یا عمومی می‌گویند در این تمرین بازیگران بدون قطع کار و تذکر کارگردان از آغاز تا پایان نمایش را با فرض حضور تماشاچی اجرا می‌کنند تا روز اجرا، نمایشی بدون نقص و یا با کمترین اشتباه را ارائه دهند. برای یک اجرای خوب همه عوامل از مدیر صحنه - مسئول فنی سالن - نورپرداز و... باید زیر نظر کارگردان، بازیگران را یاری کنند.

در اینجا لازم است به روشن‌تر نمودن برخی از نکاتی که در کتاب درسی آمده بپردازیم. زبان بدن چه در هنر نمایش چه در بازاریابی و تجارت و چه در زندگی روزمره نقش مهمی در روابط افراد یک اجتماع دارد. هنرآموز محترم برای واضح‌تر شدن این بحث بهتر

است به کتاب «زبان بدن» اثر «آلن و باربارا پیتن» ترجمه سیمین موحد نشر قاصدک صبا، سال ۱۳۹۰ مراجعه کنند و از بخش‌های شیرین این کتاب برای علاقه‌مندی هر چه بیشتر هنرجویان استفاده کنند. از آنجایی که زبان بدن، افکار و احساسات واقعی ما را فاش می‌سازند این بحث در کلاس بحث جذابی خواهد بود در این کتاب مثال‌های فراوانی در ارتباط با زبان بدن به هنرآموز محترم کمک خواهد کرد. در اینجا مثالی از همین کتاب به صورت فهرست‌وار ارائه می‌شود: هشت مورد از متداول‌ترین حرکات مربوط به دروغ‌گویی:

- ۱ پوشاندن دهان
- ۲ لمس بینی
- ۳ خاراندن بینی
- ۴ مالیدن چشم
- ۵ گرفتن گوش
- ۶ خاراندن گردن
- ۷ کشیدن یقه
- ۸ انگشتان در دهان

به‌طور خلاصه در مورد زبان بدن (لمس بینی) باید گفت: بینی انسان موقع دروغ‌گویی عملاً پر خون می‌شود این قضیه به حالت پینوکیو معروف است افزایش فشار خون باعث باد کردن بینی شده پایانه‌های عصبی موجود در بینی غلغلک می‌دهد در نتیجه شخص از طریق مالش سریع بینی سعی می‌کند خارش را آرام کند. لازم به ذکر است شما با چشم غیر مسلح نمی‌توانید باد کردن بینی را ببینید.

۵- شیوه تدریس

هنرآموز محترم برای نمونه با پرداختن به زبان بدن، می‌تواند توضیح دهد: یادگیری زبان بدن و دقت در کاربرد درست آن به صورت آگاهانه می‌تواند هنرپیشه را برای نمایش دقیق شخصیت مورد نظر خود یاری کند. از آنجایی که موارد فراوانی برای زبان بدن وجود دارد هنرآموزان محترم می‌توانند از منابع بیشتری در آموزش بهره‌مند شوند.

برای انجام تمرینات شماره ۳ در بحث تمرینات بدن می‌توان هنرجویان را در سالن ورزشی یا آمفی تئاتر هنرستان گردآورده به انجام نرمش‌های کتاب پرداخت، همچنین می‌تواند از هنرجویان خلاق در خواست کرد تا فرم یا حرکت ابداعی خود را با تقلید از فرم بدن یا حرکت حیوانات یا اشیاء خاص نمایش دهند.

در راستای کمک به تمرینات بدن پیشنهاد می‌شود، هنرآموز به اتفاق هنرجویان یک یا چند فیلم از سینمای صامت را تماشا کنند.

در تمرینات بیان بهتر است به شیوه بازیگران تئاتر هنرجویان گرد هم آمده با سرگروهی هنرآموز تمام حروف الفبا را به صورتی که در کتاب آمده تکرار کنند و تمرین های فن بیان ذکر شده را انجام دهند.

به طور مثال:

(الف) داوود دُری دارد

دُر بر درِ دروازه

(ب) از صوتِ خوش داوود

دروازه در آوازه

(ج) چه ژست زشتی

(د) یا یه یویوی یه یو رویی

(هـ) سه سیر سر شیر

سه شیشه شیر

(و) لوله رو لیره

لیره رو لوله

(ز) ساز پُر سوز پُر از سوزنِ سر بالا شد

(ابتدا به آرامی و سپس به سرعت و با تکرار ادا شوند.)

این تمرین ها شاید به لحاظ ظاهری بی معنا باشند اما سبب تقویت دستگاه آوایی می شوند.

از هنرجویان بخواهید یک مونولوگ را از نمایش نامه دلخواه خود حفظ کرده با فن بیان صحیح سر کلاس اجرا کنند.

- هنرآموز محترم نتایج تمرینات شماره ۹ (تمرین آینده و تخیل) را از هنرجویان بخواهید و در مورد آن در کارگاه گفت گو شود. از یک یا چند هنرجو در خواست کنید تمرین خود را در برابر سایر هنرجویان به صورت داوطلبانه اجرا کند.

تمرین حروف الفبا:

هنرآموزان توجه داشته باشند:

۱ آرواره در ادای بسیاری حروف غیر از چند حروف مانند میم، نون، ج، چ، ز، ر و... نقش دارد.

۲ نوک زبان در ادای حروفی مانند: لام، دال، نون و ت نقش دارد.

۳ قسمت پسین زبان در ادای قاف، کاف و گاف نقش دارند.

۴ لب ها در ادای حروفی مانند: ب، پ، میم و ف نقش دارند.

- در قسمت مواجهه با متن نمایشی یا فیلم نامه هنرآموز می تواند هنرجویان را به خواندن قسمتی از شاهنامه ترغیب کرده یا از یک نقال برای نقالی یکی از داستان های شاهنامه در حضور هنرجویان دعوت کند.

در تعیین نقطه ثقل در مجسمه «متفکر» اثر «رودن»: نقطه ثقل سر است. در تعیین نقطه ثقل چهره «آل پاچینو» در فیلم «بی‌خوابی»: نقطه ثقل چشم‌ها است. هنرآموز در توضیح حرکت در برابر دوربین می‌تواند فیلم ماسک و گوژپشت نتردام را با بچه‌ها تماشا کرده در مورد آن با دانش‌آموزان صحبت کنند، همین‌طور تماشای قسمتی از فیلم «زوربای یونانی» و صحبت درباره حرکات موزون «حسی زوربا» با بازی «آنتونی کوئین» توصیه می‌شود. در توضیح قاب‌ها و نماها از هنرجویان بخواهید قاب‌ها و نماهایی را که در این فیلم‌ها برایشان تأثیرگذار بوده تشریح کنند. برای آشنایی با ضبط یک نمایش رادیویی هماهنگی‌های لازم با رادیو را انجام داده هنرجویان را به‌صورت چند گروه کم تعداد به رادیو ببرید یا از یک گروه نمایش رادیویی دعوت کنید برای هنرجویان یک (رادیو-تئاتر) اجرا کنند. توضیح: رادیو-تئاتر، اجرای نمایش رادیویی در حضور تماشاچیان است. هنرآموز محترم درباره دریافت فیلم‌نامه و عقد قرارداد هنرجویان را به این صورت توجیه فرماید:

هنگامی که به‌عنوان بازیگر یک «تله فیلم» یا «سریال تلویزیونی» به شما پیشنهاد می‌شود در صورتی که فیلم‌نامه مورد پسند شما واقع شود اولین کار مذاکره مالی و بستن قرارداد درباره طول مدت فیلم‌برداری لوکیشن (شهر یا منطقه فیلم‌برداری) دستمزد و... است پس از امضای قرارداد بازیگر و مدیر مالی پروژه موظف به اجرای مفاد قرارداد خواهند بود در هنگام عقد قرارداد باید مفاد آن را به دقت بخوانید چون در صورت امضای آن و قبول تعهدات ذکر شده هیچ عذری از دو طرف پذیرفته نیست اما در صورت بروز اختلاف کار به مراجع قانونی خواهد کشید که این موضوع به حسن شهرت طرفین در محیط کاری آسیب می‌زند و بنابراین تا جایی که ممکن است در بستن قرارداد دقت کنید تا از بروز اختلافات بعدی جلوگیری شود.

■ نکته: هنرآموز محترم در روش تدریس بازیگری بهتر است از روشی چالشی و کارگاهی استفاده نمایند زیرا این روش سبب فعال بودن هنرجویان و بروز استعدادهای نهفته آنها و نشاط و پویایی کلاس خواهد شد.

۶- نکات ایمنی و بهداشت

مراقبت از خود، بهداشت صدا و بدن، خودباوری، اعتماد به نفس، صداقت، فروتنی، توجه به محیط زیست در حین انجام کار، اجتماعی بودن، مردمی بودن.

۷- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

مشاهده عملکرد اجراهای گروهی و فردی، ژوژمان کلاسی.

ارزشیابی شایستگی بازیگری

<p>شرح کار:</p> <p>مطالعه متن نمایش تلویزیونی یا رادیویی و انتخاب تکنیک‌های متناسب با آن در صدا (اجرای رادیویی) و در بازی (اجرای تلویزیونی).</p>			
<p>استاندارد عملکرد:</p> <p>اجرای یک مونولوگ به صورت خلاق با بیان و کنش نمایشی.</p>			
<p>شاخص‌ها:</p> <ul style="list-style-type: none"> - مطالعه و روخوانی متن و ترکیب آن با تکنیک‌های بازیگری - دورخوانی و تحلیل متن - تمرینات متناسب با زبان بدن، تصویرسازی خیالی برای رسیدن به نقش - قرارگیری در لوکیشن و اجرای نهایی 			
<p>شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:</p> <p>زمان: ۴۵ دقیقه</p> <p>مکان: استودیوی نمایش (رادیو و تلویزیون)</p> <p>ابزار و تجهیزات:</p> <p>تجهیزات صحنه، صدا، تصویر، لباس</p>			
<p>معیار شایستگی:</p>			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	خوانش انفرادی متن و ترکیب آن با تکنیک‌های بازیگری	۱	
۲	دورخوانی و تحلیل متن	۲	
۳	تمرینات بدن بیان، تصویرسازی و رسیدن به نقش	۲	
۴	قرارگیری در لوکیشن	۱	
۵	اجرای نهایی	۲	
<p>شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مراقبت از خود، بهداشت صدا و بدن، خودباوری، اعتماد به نفس، صداقت، فروتنی، توجه به محیط زیست در حین انجام کار، اجتماعی بودن، مردمی بودن</p> <p>۱۵N (سطح ۱ مهارت گوش گردن) ۲۵N (سطح ۱ خودمدیریتی) ۱۶N (سطح ۱)</p>		۲	
<p>میانگین نمرات</p>			*
<p>* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.</p>			

بخش سوم

پیوست‌ها

نمونه فعالیت‌های کارگاهی

کار عملی اضافی برای کسب مهارت

راهنمای دستگاه و نرم‌افزار و فضای آموزشی

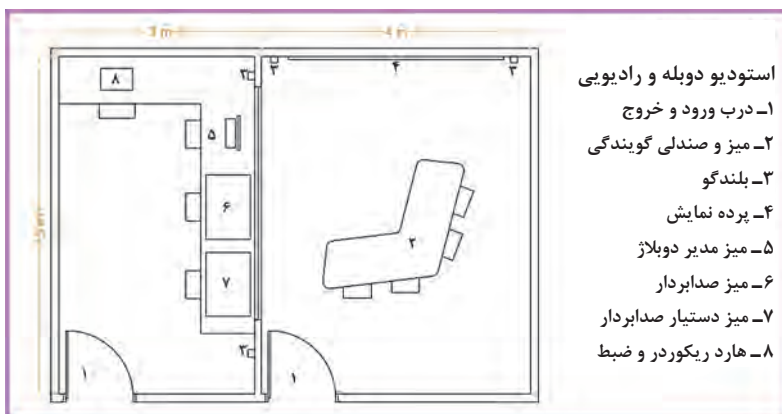
راهنمای استفاده از دستگاه‌های جدید و نرم‌افزارهای جدید در رشته

نمونه کاربرگ ارزشیابی

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱			
۲			
۳			
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش:			
میانگین نمرات			

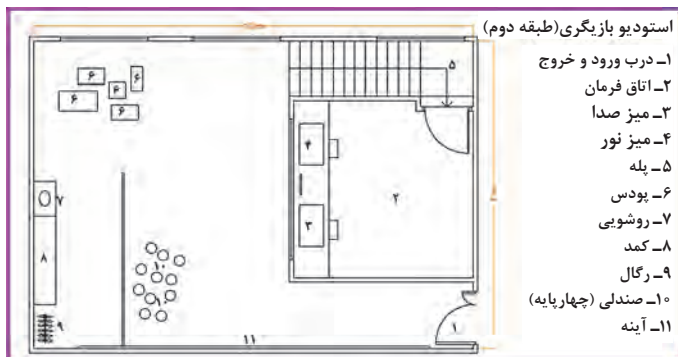
فضای آموزشی

کارگاه رادیو و دوبله

کارگاه بازیگری

۱ www.mojriweb.blog.ir

۲ فرزانه، حمیده، بررسی وضعیت اجرای برنامه‌های تلویزیونی، انتشارات گروه نظارت و ارزیابی مدیریت پژوهش سیما، مهر ماه ۱۳۹۱.

۳ سید غفوری، مریم، شناخت قواعد مبانی و استانداردهای اجرا در تلویزیون با نگاهی آسیب‌شناسانه بر اجرای برنامه‌های زنده تلویزیونی توسط گویندگان رادیو، استاد راهنما: علی اصغر فهیمی‌فر، کارشناسی ارشد، موضوع هنر و ارتباطات، دانشکده صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۹.

